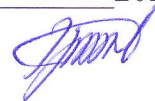

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІОЛОГО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Спеціальність 204-технологія виробництва і переробки продукції
тваринництва

Допускається до захисту
Зав. кафедри генетики,
розведення та селекції тварин,
доктор с-г наук, професор Р.В. Ставецька
«30» листопада 2024 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

**«Аналіз та удосконалення технології виробництва молока в ФГ
«РОДОЛАД» та його переробки в ТДВ «Яготинський маслозавод»
Київської області»**

Виконав: **Крещенко Артем Ігорович**

Керівник доцент: **Судика В.В.**

Рецензент проф. Бошко В.С.

Я, Крещенко Артем І., засвічую, що кваліфікаційну
роботу виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Біла Церква – 2024

Зміст

Завдання

Рецензія

Анотація

Annotation

Відзив керівника

Вступ

1. Огляд літератури. Селекційно-племінна робота в скотарстві

2. Матеріал і методика виконання роботи

3. Результати власних досліджень

3.1. Характеристика підприємства та аналіз технології виробництва молока

3.2. Генетичний потенціал бугаїв-плідників, які використовуються для відтворення

3.3. Аналіз вирощування телиць різної селекції

3.4. Аналіз молочної продуктивності корів-первісток

3.5. Аналіз відтворювальної здатності корів

3.6. Технологія переробки молока

4. Економічна ефективність розроблених заходів з удосконалення існуючої технології

Висновки

Пропозиції

Список використаної літератури

Анотація

Крещенко Артем Ігорович

«Аналіз та удосконалення технології виробництва молока в ФГ «РОДОЛАД» та його переробки в ТДВ «Яготинський маслозавод» Київської області»

Розвиток молочного скотарства в даний час у всьому світі характеризується інтенсифікацією селекційного процесу, який стоїть в основі перетворення і удосконалення сучасних порід. Інтенсифікація спрямована на підвищення економічності виробництва продукції тваринництва шляхом зміни співвідношення порід, що розводяться в нашій країні, застосування сучасних технологій утримання тварин і методів оцінки племінних якостей тварин.

Тому за мету даної роботи став аналіз та удосконалення технології виробництва молока в ФГ «Родолад» та його переробки в ТДВ «Яготинський маслозавод» Київської області.

В результаті досліджень встановлено, що корови-первістки української чорно-рябої молочної породи, які походять від бугаїв-плідників вітчизняної селекції порівняно з їх ровесницями, які походять від бугаїв-плідників американської селекції відзначалися меншою високою рослістю, розтягнутістю, у них були менші ширина й глибина грудей, обхват грудей за лопатками, ширина в маклоках та грубіший кістяк.

При порівнянні показників молочної продуктивності корів різного генотипу встановлено перевагу корів які походять від бугаїв голштинської породи над своїми ровесницями.

Кваліфікаційна робота магістра містить 47 сторінки, 9 таблиць, 4 рисунки, список використаних джерел із 32 найменування.

Ключові слова: селекція, бугаї-плідники, екстер'єр, молочна продуктивність, генетичний потенціал.

Annotation

Kreshchenko Artem Ihorovich

"Analysis and improvement of milk production technology at FG "RODOLAD" and its processing at TDV "Yagotinsky Maslozavod", Kyiv region"

Currently, the development of dairy cattle all over the world is characterized by the intensification of the selection process, which is the basis of the transformation and improvement of modern breeds. Intensification is aimed at increasing the cost-effectiveness of production of livestock products by changing the ratio of breeds bred in our country, using modern animal husbandry technologies and methods of assessing breeding qualities of animals.

Therefore, the purpose of this work was to analyze and improve the technology of milk production at Rodolad FG and its processing at TDV "Yagotinskyi Maslozavod" of the Kyiv region.

As a result of the research, it was determined that the first-born cows of the Ukrainian black-and-white dairy breed, which come from breeding bulls of domestic selection compared to their peers, which come from breeding bulls of American selection, were less tall, stretched, had smaller width and depth of chest, girth of chest behind the shoulder blades, width at the withers and coarser bones.

When comparing the indicators of milk productivity of cows of different genotypes, the superiority of cows derived from Holstein bulls over their peers was established.

The master's thesis contains 47 pages, 9 tables, 4 figures, a list of used sources with 32 titles.

Key words: breeding, sires, exterior, milk productivity, genetic potential.

Список використаної літератури

1. Альшанова О. Державна підтримка тваринництва. *Тваринництво сьогодні*. 2019. № 2. С. 18–25.
2. Афанасенко В. Ю. Обґрунтування методів селекції за ознаками відтворення в процесі створення і удосконалення української червоно-рябої молочної породи : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. с.-г. наук : 06.02.01. Харків: Інститут тваринництва УААН, 2004. 15 с.
3. Буркат В. П., Полупан Ю. П. Розведення за лініями: генезис понять і методів та сучасний селекційний контекст. Київ: Аграрна наука, 2004. 68 с.
4. Войтенко С., Вишневський Л. Особливості галузі молочного скотарства. *Тваринництво України*. 2015. № 9. С. 2-5.
5. Вплив бугаїв-плідників на якість нащадків Л.З. Грінкевич та ін. *Таврійський науковий вісник*. Херсон: Айлант, 2005. Вип. 39. Ч. 1. С. 47-49.
6. Вернер Маркус. Виробництво продукції скотарства в Німеччині. *Лінійна оцінка молочної худоби та визначення кондицій вгодованості тварин (BCS): матеріали семінару в рамках проекту FABU*. Київ, Німішаєве, 27-29 листопада 2018.
7. Вернер Маркус. Організація племінного скотарства в Федеральній Землі Баден-Вюртемберг (BW). *Лінійна оцінка молочної худоби та визначення кондицій вгодованості тварин (BCS): матеріали семінару в рамках проекту FABU*. Київ, Німішаєве, 27-29 листопада 2018.
8. Генотипові та паратипові чинники впливу на ознаки молочної продуктивності корів молочних порід сумського регіону / Л. М. Хмельничий та ін. *Вісник Сумського НАУ, серія «Тваринництво»*. 2011. Вип. 7 (19). С. 25–29.
9. Гетя А.А. Перспективи удосконалення системи забезпечення племінної роботи в Україні. *Таврійський науковий вісник*. 2018. № 99. С. 173–179.
10. Гончаренко І.В. Селекційні індекси у системі селекції молочних корів. Київ: Аграрна наука. 2007. 74 с.

11. Гончаренко І.В. Система інформаційного забезпечення і прискорення селекційного процесу в молочному скотарстві. *Збірник наукових праць. Серія: сільськогосподарські науки*. Вінниця: в-во Вінницького НАУ, 2010. Випуск 5 (45). С. 21–24.

12. Зубець М. В. Система племінної роботи як засіб виробництва при формуванні порід, що відповідають вимогам ринку. *Розведення і генетика тварин*. 2010. Вип. 44. С. 3–10.

13. Кочук-Ященко О., Кучер Д., Шапран І., Мосійчук М. Ефективність індексної селекції у стаді симентальської породи за органічного виробництва молока. *Вісник Сумського національного аграрного університету, серія «Тваринництво»*. 2020. Вип. 2, № 41. С. 47-55.

14. Крамаренко С.С., Кузьмічова Н.І., Крамаренко О.С. Аналіз взаємодії «генотип × середовище» на молочну продуктивність корів. *НВ ЛНУ ветеринарної медицини та біотехнологій. Серія: Сільськогосподарські науки*. 2018. Вип. 20, №89. С. 27-34.

15. Ладика В. І., Хмельничий Л. М., Калініченко Д. О. Аналіз автоматизації ведення селекційно-племінного обліку та систем управління стадом у молочному скотарстві України. *Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Тваринництво»*. 2016. №7 (30). С. 32–36

16. Кудрявцева Л. Геномна селекція на озброєнні голландських генетиків. *Agroexpert*. 2011. № 1 (30). С. 92–94.

17. Китаєва А.П., Проноза О.Л. Молочна продуктивність первісток української червоної молочної породи залежно від віку парування. *Зб. наук. праць Вінницького національного аграрного університету*. Вип. 9 (49). 2011. С. 131-134.

18. Китаєва А.П., Проноза О.Л. Молочна продуктивність та морфологічні ознаки вимені первісток української червоної молочної породи залежно від віку першого запліднення. *Аграрний вісник Причорномор'я*. Одеса: ТЕС, 2011. Вип. 58. С. 29-33

19. Ломовських Л. О. Світовий ринок молока та молокопродукції, сучасні тенденції та перспективи. *Вісник ХНАУ. Серія «Економічні науки»:* зб. наук. пр. Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. 2020. № 4, Т.1. С. 334–345.

20. Макаров В. М. Наукові й практичні основи перетворення української популяції чорно-рябої породи. *Теоретичні й практичні аспекти породоутворювального процесу у молочному та м'ясному скотарстві*. Київ: Асоціація «Україна», 1995. С. 88–89.

21. Польовий Л.В., Поліщук Т.В. Молочна продуктивність і відтворювальна здатність корів-первісток різного виробничого призначення та екстер'єрно-конституційного типу. *Аграрна наука та харчові технології*. 2016. Вип. 1 (91). С. 184-191.

22. Разанова О. П. Молочна продуктивність і племінна цінність корів української чорно-рябої молочної породи різних ліній племрепродуктора Вінниччини. *Аграрна наука та харчові технології*. 2019. № 4 (107), т. 2. С. 93-104.

23. Савчук Д. І., Полупан Ю. П., Сахацький П. С., Гаєвий В. В. Реакція великої рогатої худоби на деякі фактори середовища. *Біологія тварин*. 2001. Т. 3. №1. С. 70–72.

24. Рубан С. Ю. Сучасні методи селекції у тваринництві: навчальний посібник з оцінки екстер'єру в молочному скотарстві. Київ: ЦП «Компринт». 2018. 149 с.

25. Рубан С. Ю. Виробництво молока (вітчизняний та світовий досвід ефективного ведення молочного скотарства): монографія. Х.: ФОП Бровін О. В., 2021. 367 с.

26. Рубан С. Ю., Федота О. М., Матвєєв М. А., Мартинова М. Є. Стан племінного тваринництва та напрями селекції в молочному скотарстві України. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва*. 2018. Вип. 289. С. 51–62.

27. Сотніченко Ю. М. Сучасна організаційно-функціональна система селекції у тваринництві України. *Сучасні методи селекції у тваринництві: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 110-річчю з дня народження заслуженого діяча науки України, доктора сільськогосподарських наук, професора М. А. Кравченка НУБіП України, Київ, 17 жовтня 2019.*

28. Бащенко М. І., Полупан Ю. П. Стан і перспективи порідного удосконалення молочного скотарства і відновлення системи селекції бугаїв. *Розведення і генетика тварин*. 2012. Вип. 46. С. 79–83.

29. Ставецька Р. В. Ефективність відбору корів української чорно-рябої молочної породи за походженням. *Вісник Сумського НАУ. Серія «Тваринництво»*. Суми, 2013. Вип. 1 (22). С. 78–82.

30. Федорович Є., Сірацький Й. Вплив батьків на формування молочної продуктивності дочок. *Тваринництво України*. 2005. №2. С. 15–17.

31. Федорович, Є. І., Федорович, В. В. Співвідносна мінливість фенотипових ознак та показників молочної продуктивності корів. *НВ ЛНУ ветеринарної медицини та біотехнологій. Серія: Сільськогосподарські науки*. 2021. № 23(95). С. 101–107.

32. Ящук Т. С. Вплив генотипних чинників на тривалість експлуатації корів української чорнорябої молочної породи. *Розведення і генетика тварин*. Київ: Аграрна наука, 2011. Вип. 45. С. 331–340.